

VAPAAEHTOISTYÖN NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINTA- JA TALOUSKERTOMUS TOIMINTAKAUDESTA 2011- 2012

Asettaminen:

14.2.2011, Helsingin kaupunginhallitus

Jäsenet:

Kaupungin luottamushenkilöjäseniä ovat toimineet Hytti Antti, Jantunen Tuomo, Laitinen Ritva, Latva Kirsti ja Sola Juha

Kaupungin virastoja ovat edustaneet jäsenet Typpi Janne sosiaalivirastosta 23.4.2012 saakka ja Kuikka Meeri 24.4.2012 alkaen, Knus Ulla liikuntavirastosta, Ahlblad-Mäkinen Nina terveystieteidenkeskuksesta, Voipio Soili nuorisosiainkeskuksesta, Laurikainen Sampo kulttuurikeskuksesta sekä rakennusvirastosta Koskela Armi 31.8.2011 saakka ja 1.9.2011 alkaen Nummi Elina.

Vapaaehtoisryhmiä ovat edustaneet Tolvanen Pirjo, nuorisoyhdistykset, Koponen Kari, lapsiyhdistykset, Honkonen Antti, päihdeyhdistykset 31.12.2011 saakka ja Sironen Jiri 1.1.2012 alkaen, Vesala Tapio, vammaisyhdistykset, Hirvonen Oili, vanhusyhdistykset, Fohlin Kaj-Erik, liikuntayhdistykset, Lipasti-Raulus Hanna, seurakunnat, Harjunpää Seppo, asukastoiminta ja Negruti Doinita, muut yhdistykset.

Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut Bärlund-Toivonen Eija sosiaalivirastosta.

Järjestäytyminen:

Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan puheenjohtajaksi kaupunginhallitus nimesi 14.2.2011 Antti Hytin.

Neuvottelukunta on valinnut keskuudestaan

- **varapuheenjohtajaksi** Kaj-Erik Fohlinin.
- **kannustetyöryhmän.** Sen jäseniä ovat olleet Tuomo Jantunen (kokoonkutsuja), Kirsti Latva, Soili Voipio, Antti Honkonen vuonna 2011 sekä Tapio Vesala ja Nina Ahlblad-Mäkinen vuonna 2012.
- **tiedoteryhmän.** Sen jäseniä ovat olleet Ritva Laitinen (kokoonkutsuja), Kirsti Latva ja Kaj-Erik Fohlin. Tiedoteryhmä on toiminut vuonna 2011.
- **suunnitteluryhmän,** jonka kokoonpano on vaihdellut. Sen jäseniä ovat olleet Antti Hytti (kokoonkutsuja), Kari Koponen, Kirsti Latva, Armi Koskela,

Oili Hirvonen, Kaj-Erik Fohlin sekä Hanna Lipasti-Raulus ja Nina Ahlblad-Mäkinen.

- Kaikkien ryhmien sihteerinä on toiminut neuvottelukunnan sihteeri
- Toimintasäännön mukaista työvaliokuntaa neuvottelukunnalla ei tällä toimintakaudella ole ollut.

Kokoontuminen:

Kokouksia on ollut toimintakauden aikana yhteensä 27. Vapaaehtoistyön neuvottelukunta on kokoontunut 15 kertaa, joista kaksi työkokousta, kannustetyöryhmä viisi kertaa, tiedoteryhmä kerran ja suunnitteluryhmä kuusi kertaa.

Läsnäolo kokouksissa:

Ahlblad-Mäkinen	11/19
Fohlin	21/21
Harjunpää	5/15
Hirvonen	17/19
Honkonen	6/8
Hytti	20/20
Jantunen	17/20
Knus	0/15
Koponen	12/18
Koskela	7/7
Kuikka	6/9
Laitinen	9/16
Latva	27/27
Laurikainen	0/15
Lipasti-Raulus	7/16
Negruti	12/15
Nummi	3/11
Sironen	7/9
Sola	12/15
Tolvanen	5/15
Typpi	0/6
Vesala	15/18
Voipio	11/15

Kokousten teemat:

Nuorisotoiminta, nuorisoasiankeskuksen vapaaehtoistoiminta
Seurakuntien vapaaehtoistyö
Mannerheimin lastensuojeluliiton toiminta
Lasten ja nuorten sektorin vapaaehtoistoiminta
Sosiaalitoimen aikuispalvelujen vapaaehtoistyö, asukasyhteistyö
Vapaaehtoistoiminta rakennusvirastossa
Maahanmuuttajat vapaaehtoistyössä
Vapaaehtoistyön toimitilarive

EU:n vapaaehtoistoiminnan teemavuosi 2011, komissioviikon tilaisuudet ja neuvottelukunnan osallistuminen

EU:n teemavuosi 2012, aktiivinen ikääntyminen ja sukupolvien välinen solidaarisuus, tapahtumat ym.

Vapaaehtoisten kannustaminen ja palkitseminen

Neuvottelukunnan esite ja verkkosivut, tiedottaminen, sisäinen viestintä

Elämäntapa- ja päihdejärjestökentän tilanne

Vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnalliset vaikutukset

Kaupunginosayhdistysten toiminta

Kirjastotoimen uudet ulottuvuudet, mediakirjasto

Vapaaehtoistoiminnan alueellinen resurssikeskus, tutustuminen Espoon vapaaehtoisvälityksen toimintaan

Terveyskeskuksen vapaaehtoistoiminta

Kaupungin palvelustrategia

Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiouudistus, vapaaehtoistoiminnan rooli ja asema

Vanhuuteen varautuva kaupunki

Neljän polven treffit

Vanhusten ja työttömien palvelukeskustoiminnan kehittämistarpeet, ruotsinkielinen palvelukeskustoiminta

Sosiaaliviraston vanhusten palvelujen vastuualueen vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta kunnallisvaalien teemana

Kierrätyskeskuksen VETY- kehittämishanke

Stadion-säätiön toiminta

Kaupungin vapaaehtoistoiminnan kiireelliset kehittämistarpeet

EU:n vapaaehtoistoiminnan teemavuoden 2011 toiminta

Neuvottelukunta osallistui suurella panoksella EU:n Vapaaehtoisuuden teemavuoden komissioviikon ohjelman järjestämiseen ja tuottamiseen Eurooppa-salissa syyskuun puolivälissä. Valmistelu ja tilaisuuksien läpivieminen oli paljon voimavaroja vaatinut ponnistus. Tämä oli neuvottelukunnan vuoden 2011 päätapahtuma, johon resurssit suunnattiin. Tapahtuma dokumentoitiin julkaisuun Vapaaehtoistoiminnan hyvät käytännöt – järjestäjän vinkkivihko. Julkaisu on ollut maksutta jaossa.

Neuvottelukunta järjesti yhdessä Eduskunnan vapaaehtoistyön tukiryhmän kanssa Eduskunnan Kansalaisinfossa tilaisuuden Vapaaehtoistoiminnan moninaisuus- sen mahdollisuudet ja esteet.

EU:n teemavuoden 2012 toiminta

Neuvottelukunta järjesti yhdessä vanhusneuvoston kanssa tilaisuuden EU:n teemalla Aktiivinen ikääntyminen ja sukupolvien välinen solidaarisuus. Tilaisuus pidettiin Eurooppa-salissa ja se tavoitti runsaan yleisön.

Innostava vanhuus –iltapäivä Kinaporin palvelukeskuksen tiloissa ensisijaisena kohderyhmänä Helsingin palvelukeskusten yli 65-vuotiaat vapaaehtoiset. Tilaisuus järjestettiin yhteistoiminnassa vanhusneuvoston, EHYT ry:n Onks uutta tietoo – hankkeen ja Kinaporin palvelukeskuksen kanssa marraskuussa.

Lausunnot, esitykset ja kannanotot

- Helsingin vapaaehtoistyön neuvottelukunnan kannanotto vapaaehtoistoiminnan järjestämisestä uudessa sosiaali- ja terveystoimen organisaatiossa, 21.5.2012
- Esitys vapaaehtoistoiminnan kehittämisestä Helsingin palvelustrategian toimeenpanon yhteydessä, 30.8.2012
- Esitys Helsingin kaupungin eri virastojen vapaaehtoistoiminnan ohjeiden yhdenmukaistamisesta ja lainmukaisuuden tarkistamisesta, 17.12.2012
- Stadin slangille ehdotus stadin kundin ja friidu –ehdokkaiden valintakriteereiden laajentamisesta, 17.10.2012

Yhteistoiminta

- Askelmerkkejä vapaaehtoistoimintaan, seminaari Eduskunnan kansalaisinfossa 28.2.2012 yhdessä Kansalaisareenan ja Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmän kanssa
- Neuvottelukunta on osaltaan ollut mukana mahdollistamassa vapaaehtoistoiminnan Menu-messujen toteuttamista sekä vuonna 2011 että vuonna 2012.
- Neuvottelukunnan edustaja on ollut jäsenenä VETY Parhaat käytännöt kiertoon, vapaaehtoistyö yleishyödyllisessä yhteisössä –EU-hankkeen ohjausryhmässä. Hanke jatkuu edelleen.
- Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen Helsingissä tulevalla valtuustokaudella, esitelmätilaisuus ja valtuustoryhmien edustajien paneelikeskustelu, 17.9.2012
- Vapaaehtoistyön neuvottelukunta sekä muutama sidosryhmiin kuuluva henkilö osallistuivat opinto- ja virkistysretkelle Tampereelle 21.11.2012. Retkellä tutustuttiin Mummon Kammarin toimintaan, UKK-instituutin toimintaan sekä SPR:n Kalkun keskusvaraston toimintaan.
- Neuvottelukunnalle suunniteltiin ja toteutettiin oma esite vuonna 2011.
- Lisäksi neuvottelukunnan jäsenet ovat olleet mukana erilaisissa tilaisuuksissa sekä asiantuntijoina että osallistujina.

Kannusteiden jako 30.11.2011

Kannusteet jakoi tohtori Pentti Arajärvi Menu-messujen avajaisten yhteydessä. Vuoden 2011 kilpikonna-kiertopalkinto annettiin Helsingin polkupyöräilijöille. Vuoden 2011 Kelpo esimerkki–tunnustus annettiin Klovnit ilman rajoja–yhdistykselle ja Kunniainninnat Maunula- seuran Mediapajalle ja Friskis och Svettis –liikuntatoiminnalle. Kannusteiden lisäksi jaettiin Helsingin liikuntaviraston sponsoroimia uimalippuja kannusteen saajille.

Kannusteiden jako 28.11.2012

Kannusteet jakoi apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen Menu-messujen avajaisten yhteydessä. Kannusteiden myöntämisessä kiinnitettiin huomiota EU:n teemavuoden aiheeseen. Vuoden 2012 kilpikonna-kiertopalkinto annettiin Kinaporin palvelukeskuksen vapaaehtoisille, Kelpo esimerkki- kannuste annettiin SPR:n Pohjois-Helsingin osaston maahanmuuttajatyölle ja kunniainninnat Terho-kodin vapaaehtoisille sekä Helsingin kuuloyhdistyksen kuulolähipalvelutoiminnalle. Tänä

vuonna sponsorina toimi kaupungin taidemuseo, joten kannusteen saajille jaettiin myös näyttelylippuja.

Muuta

Vapaaehtoistyön neuvottelukunta on järjestänyt jäsenilleen 8.4.2011 aloitusseminaarin aiheesta vapaaehtoistoiminnan tarpeet ja mahdollisuudet ja EU:n vapaaehtoisuuden teemavuosi 2011. Tilaisuudessa pohdittiin myös, kuinka vapaaehtoistyötä voi edistää omassa tehtäväkentässään ja vapaaehtoistyön neuvottelukunnan jäsenenä. Tilaisuudessa oli ulkopuolinen asiantuntija alustajana sekä kaupungin näkökulmaa valottamassa apulaiskaupunginjohtaja Laura Rätty.

Vapaaehtoistyön neuvottelukunta on ylläpitänyt omia verkkosivuja osoitteessa www.vapaaehtoistoiminta.fi. Toimikauden aikana on kehitetty kaupungin virallisten sivujen rinnalle neuvottelukunnan jäsenten toimesta ylläpidettäviä verkkosivuja.

Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan arvio vuosien 2011 – 2012 toiminnasta ja vapaaehtoistoiminnan tilasta Helsingissä

Neuvottelukunnan jäsenistä vaihtui toimikauden alussa n. 70 %, joten toiminnan käynnistäminen, tavoitteiden ja toimintatapojen hiominen on vaatinut runsaasti aikaa ja keskusteluja. Neuvottelukunnan jäsenten toiminta on ollut aktiivista ja luovaa, uusia toimintamuotoja on otettu käyttöön ja uusia yhteyksiä solmittu. On myös keskusteltu siitä, millainen panos jäsenen tulisi neuvottelukunnan työskentelyyn antaa. Tämä on vaihdellut, muutamat jäsenet ovat tehneet kovasti työtä yhteisen päämäärän hyväksi, toisaalta osa virastojen edustajista ei ole ollut läsnä yhdessäkään kokouksessa koko toimikauden aikana.

Toimikauden alussa todettiin, että neuvottelukunnan täytyy ensi tehtävänänsä selkeyttää tavoitteensa ja laatia jonkinlainen toimintastrategia. Tätä perustyötä tehtiin tarmokkaasti ja työn tuotoksena saatiin aikaan myös neuvottelukunnalle uusi esite. Siinä neuvottelukunnan tavoitteet ja toimintatavat on havainnollistettu nykytilannetta vastaaviksi. Samassa yhteydessä todettiin myös, että toimintasääntö kaipaisi päivittämistä, joten toimintasäännön muutosehdotukset on toimitettu kaupunginhallituksen käsiteltäväksi tämän toimintakertomuksen liitteenä.

Koko toimikauden ajankohtaisina asioina ovat olleet vapaaehtoistoiminnan liittyminen kaupungin viralliseen palvelutuotantoon ja kaupungin palvelustrategian toteuttaminen.

Myös sosiaali- ja terveystoimen yhdistyminen ja sen vaikutukset vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen on ollut monen keskustelun ja selvityksen aiheena.

Erilaiset hankkeet, koulutustilaisuudet ja asiantuntijaluennot ovat myös auttaneet havaitsemaan, että vapaaehtoistoiminnan pelisäännöt ovat varsin erilaiset eri kaupungin hallintokunnissa. Toisaalta vapaaehtoistoimintaa koskeva lainsäädäntö ja muu normisto on puutteellista, kirjavaa ja ristiriitaistakin. Tilanne vaikuttaa melko hankalalta ja aiheuttaa epävarmuutta ja ongelmia esimerkiksi kaupungin eri virastoissa vapaaehtoistoimintaa koordinoivien ja järjestävien henkilöiden toimintaan. Suurin vaikutus ilmiöllä on kuitenkin niihin tuhansiin vapaaehtoiisiin,

jotka toimivat kaupungin palvelutuotantoa tukevissa ja täydentävissä tehtävissä. Heidän asemansa ei ole yhdenvertainen. Toisaalta myös vapaaehtoistoiminnan tavoitteet voivat olla hyvin erilaiset. Osa vapaaehtoistoimintaa on selkeästi palvelutoimintaa, jolla on tavoitteena tukea ja voimaannuttaa vapaaehtoisia. Osa vapaaehtoistoiminnasta on vastavuoroisesti voimakkaasti oman palvelutuotannon tueksi järjestettyä ja tosiasiallisesti palvelut nojaavat myös vapaaehtoisten työpanokseen.

Järjestökenttä toimii hyvin eri tavoin. Osalla sektoreita on erittäin tehokkaat yhteistoimintakanavat sekä sektorin sisällä että ko. hallintokuntaan päin ja yhteistoiminta on tehokasta ja tuloksellista. Kaikki osapuolet ovat tyytyväisiä. Toisaalta osassa vapaaehtoistoiminnan sektoreista yhteistoiminta sektorin sisällä on varsin heiveröistä. Tällöin myös neuvottelukunnan mahdollisuus pitää yhteyttä sektorin muihin toimijoihin on heikkoa, koska edustajalla ei ole verkostoa.

Järjestöjen ja yhdistysten vapaaehtoistoiminnan kehittämisen pullonkaulaksi muodostuu edelleen toimitilojen puute. Aktiviteettia olisi, mutta toimitilat ovat niin kalliita, että moni hyvä ajatus tyrehtyy tilaongelmaan.

Neuvottelukunnan evästyksiä seuraavalle vapaaehtoistyön neuvottelukunnalle

Neuvottelukunnan jäsenet:

Virastojen edustajien roolia tulee miettiä. Ovatko he enemmän oman toimialansa asiantuntijoita, jotka neuvottelukunta kutsuu kokoukseen tarvittaessa? Nykyinen tilanne on aika turhauttava sekä virastojen edustajille että muille jäsenille.

Jäsenten kouluttaminen neuvottelukunnan toimintaan. Tulisi kehittää jäsenten valmiuksia toimia kaksisuuntaisesti, omasta sektoristaan neuvottelukuntaan päin ja myös neuvottelukunnasta sektoriin.

Tärkeää olisi pyrkiä siirtämään edellisen toimikauden aikana syntynyt osaaminen seuraavalle neuvottelukunnalle, jotta neuvottelukunnan työskentely pääsisi alkuun mahdollisimman nopeasti.

Mietittäväksi ehdotetaan myös, tarvitaanko jäsenelle jonkinlainen henkilökortti, käyntikortin ja esitteen yhdistelmä.

Neuvottelukunta:

Toiminnan tavoitteet, strategia ja hallinto tulee selvittää mahdollisimman nopeasti toimintakauden alussa, jotta päästään heti tehokkaaseen työhön. Puheenjohtajan ja sihteerin yhteistoiminta tulee vahvistaa.

Työvaliokunnan tarve tulee arvioida.

Toimintasuunnitelma ja kokousten aikataulutus ja teemat tulee laatia huolellisesti ohjaamaan toimintaa.

Toiminnan laajuus ja intensiteetti on suhteutettava käytössä tosiasiallisesti oleviin resursseihin.

Sisällölliset haasteet:

Kaupungin vapaaehtoistoiminnan strategian laatiminen ja sen yhteydessä neuvottelukunnan 17.12.2012 tekemässä esityksessä mainittujen ongelmien selvittäminen ja vapaaehtoistoiminnan resursointi

Sosiaali- ja terveystieteiden vapaaehtoistoiminnan kehityksen seuraaminen

Tilakysymys, voitaisiinko miettiä ns. tilapankin perustamista?

Tiedotuksen kehittäminen

Kannusteiden jaon yhteydessä on ehdotettu jaettavaksi myös rahapalkinto. Palkitsemisen mahdollisuuksia täytyy selvittää.

Vuosittaiset opintoretket

Sektorikohtaisen verkostoitumisen tukeminen ja säännölliset järjestöyhteistyötilaisuudet joko sektoreittain tai laajemmalla pohjalla koko järjestökentän kanssa

Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan talous vuonna 2011- 2012

Toimikaudelle 2011 – 2012 Vapaaehtoistyön neuvottelukunnalle on myönnetty toimintamäärärahaa yhteensä 14 700 euroa. (Kaupunginjohtajan päätös 3.5.2011 7 700,00 euroa sekä 2.11.2011 lisämääräraha 1 000,00 euroa sekä 20.2.2012 6 000 euroa)

Määrärahaa on käytetty seuraavasti:

• Esitteen ja julkaisun grafiikka, taitto ja painatus	4 462,00 €
• Verkkotunnus ja ATK-käyttöoikeusmaksut	218,71 €
• Kokouskulut, tilaisuuksien tarjoilut	4 089,71 €
• Kannustejuhlat, tarjoilu, kukat ja palkinnot	1 970,66 €
• Kouluttaja- ja asiantuntijapalkkiot	2 950,00 €
• Toimistotarvikkeita	35,53 €
• Matkakuluja, bussivuokra ym.	790,65 €
• Lehti-ilmoitukset	1 010,73 €

Yhteensä 15 527,99 €

Määräraha on toimikaudella 2011 – 2012 ylitetty 827,99 eurolla. Ylityksen syynä ovat olleet esitteen ja työkirjan suunnittelu- ja painokustannukset. Toimikauden aikana on myös järjestetty useita isoja tilaisuuksia, joiden kahvituskulut ovat nousseet ennakoitua suuremmiksi suuren osanottajamäärän vuoksi. Monissa tilaisuuksissa on myös ollut ulkopuolisia asiantuntijoita, jolloin kouluttaja- ja asiantuntijapalkkiota on jouduttu maksamaan aikaisempia kausia enemmän.

Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan puolesta

Eija Bärlund-Toivonen
vapaaehtoistyön neuvottelukunnan sihteeri
Helsingin sosiaali- ja terveysvirasto
PL 6006
00099 Helsingin kaupunki
puhelin 310 42837
eija.barlund-toivonen@hel.fi